

ورزش، عامل صلح جهانی، تقویت روحیه ملی و تندرستی

با اعتیاد و کشف جرایم مواد مخدر، تعقیب و محاکمه و زندانی کردن معتادان ارزان تر نیست؟

سوم، در فرهنگ غرب، واژه‌ی ورزشکاری Sportsmanship جانشین مفهوم شوالیه‌گری و اصل بازی منصفانه Fairplay معادل رعایت اصول جوانمردی و رعایت حق و حقوق بازیکنان رقیب است. ورزش کاران و ورزش‌دوستان می‌توانند این اصول را تمرین کنند. در فرهنگ کهن ایرانی نیز، پهلوانی نماد توانمندی‌های جسمی و روحی و شجاعت توأم با درایت و فضیلت بود، و زورخانه، مکتب انسان‌سازی، جوانمردی، اخلاق و ایثار. پوریای ولی نه تنها قهرمان کشتی، بلکه هم‌چنین الگوی نفس‌کشی، فداکاری و گذشت بود. او وقتی ناله‌های زار و مناجات صادقانه‌ی مادر حریف خود را شنید که برای برنده‌شدن فرزندش دعا می‌کرد، تاب نیاورد دل این مادر آرزومند را بشکند. فردای آن شب، با ایثاری که فقط از یک قدیس باور کردنی‌ست، آرزوی آن مادر را برآورده کرد و خودخواسته در مسابقه به حریف باخت! آیا این سنت که ورزشکاری نزد دیگری لنگ می‌انداخت، جز رعایت انصاف، چیز دیگری است؟

در دوران معاصر هم، محبوبیت غلام‌رضا تختی در میان مردم، بیش‌تر نشانه‌ی احترام باطنی ملت ایران به قهرمانی بود که به حاکمیت وقت «نه» گفت، آن هم در روزگاری که اکثریت در «بله»، قربان‌گویی» مسابقه می‌دادند و دارندگان بالاترین مقامات کشوری، بی‌شرمانه، در قول و عمل «چاکر جان‌نثار» و «غلام‌خان‌زاد» پادشاهی شده بودند که همیشه سر بزنگاه از معرکه می‌گریخت! کسانی هم که پس از پیروزی انقلاب، مملکت به دست‌شان افتاد، نه به آیین جوانمردی و پهلوانی ایرانی رفتار کردند. پهلوان، باید در مقابل زور بایستد، اما کسی را که تسلیم شده و باخته است، عفو کند. قهرمان انتقام نمی‌گیرد، ضعیف‌کشی نمی‌کند و به مرده لگد نمی‌زند! انسان با ورزش، از خشونت تخلیه می‌شود، به شوق می‌آید، سرزنده می‌شود و اعتماد به نفس پیدا می‌کند. یکی از بهترین عوامل مبارزه با افسردگی، ورزش است. چه خوب است ایران نیز هماهنگ با سازمان ملل متحد از هم‌اکنون ورزش و تربیت بدنی را به مثابه‌ی عامل بزرگ تندرستی، پویایی و صلح و مبارزه با افسردگی، اعتیاد و فساد در سطح ملی و بین‌المللی ترویج و تقویت کند.

با آرزوی صلح جهانی و سرفرازی ملی.

■ حسن امین

□ ورزش، فراگیرترین پدیده‌ی اجتماعی جهان در عصر حاضر است. کوفی عنان، دبیر کل سازمان ملل متحد، سال ۲۰۰۵ را «سال جهانی ورزش و تربیت بدنی» اعلام کرده است؛ چرا که ورزش و مسابقات ورزشی، سهم به‌سزایی در تحقق صلح دارد. سردبیر خود برای تشویق تیم فوتبال ایران در بازی‌های بین‌المللی، در استادیوم‌های خارج از کشور حضور یافته و نقش ورزش را در تعامل بین‌المللی از نزدیک تجربه کرده است. وقتی ما چند نفر ایرانی، یک سواری دربیست کرایه می‌کردیم که به استادیوم برویم، هر مسافرکش بومی یا مهاجر، با ما در طول آن سفر فقط از «علی دایی» صحبت می‌کرد و ما ایرانیان در طول آمد و شد به محیط پُرشور استادیوم، فقط به نام بازیکنان تیم فوتبال کشورمان شناخته می‌شدیم. در مسابقات همبستگی اسلامی میان ۵۷ کشور مسلمان در عربستان، احدی نام سفیر دولت ایران در کشور میزبان را نمی‌دانست و حتا کسی به پسر پادشاه عربستان هم که در جایگاه مخصوص نشسته بود، نگاه نمی‌کرد. تماشاچیان فقط به توپ چشم دوخته بودند! ورزش، همه‌ی ملت‌های جهان را به‌رغم اختلافات اقتصادی، سیاسی، نژاد، رنگ و دین، به هم نزدیک می‌کند.

من از خاصیت جهانی ورزش در ایجاد تفاهم بین‌المللی درمی‌گذرم و به چند نکته‌ی مهم از جهت منافع ایران اشاره می‌کنم: اول از همه، ورزش می‌تواند زمینه‌ساز «روحیه‌ی ملی» باشد. مقصود ما از روحیه‌ی ملی، احساس وحدت هر شهروند با دیگر افراد ملت و در نتیجه اشتراک در آرمان‌ها یعنی تمایل و گرایش مردم به منافع و مصالح ملی و کشوری، در برابر منافع و مصالح شخصی و گروهی و تیمی‌ست. وقتی که تیم ملی ایران در بازی‌های جهانی به رقابت می‌پردازد، دیگر اختلاف بین تیم‌های داخلی مطرح نمی‌شود. البته چه در ورزش و چه در خارج از دنیای ورزش، ایجاد روحیه‌ی ملی مستلزم اعتماد مردم به سازمان‌ها و دستگاه‌های تصمیم‌گیرنده است؛ یعنی تصمیم‌ها باید مظهر اراده‌ی ملت باشد، تا فرد فرد مردم با روحیه‌ی ملی، منافع ملی را بر منافع خصوصی خود ترجیح بدهند.

دوم، این‌که کسی که ورزش کند و جدّاً به ورزش علاقه‌مند باشد، تندرستی‌اش را قدر می‌داند، بهتر مواظب سلامت خویش است، به مواد مخدر معتاد نمی‌شود و تن به فساد نمی‌دهد. آیا با گسترش و مجانی کردن فضاهای ورزشی و تشویق جوانان به ورزش، چه درصد از جوانان را می‌توانیم از بلای اعتیاد و فساد اخلاقی برای همیشه محفوظ نگه داریم؟ آیا هزینه‌ی راه‌اندازی فضاهای ورزشی، از مبارزه